

ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 ΜΑΪΟΥ 2003
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

**Κείμενο διδαγμένο από το πρωτότυπο
Λυσίου, Ύπερ Μαντιθέου, §§ 10-12**

- 10** Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μέν, οὓσιας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἔξεδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ'οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὅμιλογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρώων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἄπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτέ μοι μηδὲ πρὸς ἔνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι.
- 11** καὶ τὰ μὲν ᾧδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὅψεσθέ μοι διαφόρους ὅντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἀν τοιαύτην γνώμην εἴχον περὶ ἐμοῦ. ἔτι δ', ὃ βουλή, οὐδεὶς ἀν ἀποδεῖξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην· καίτοι ἐτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας.
- A.** Από το κείμενο που σας δόθηκε να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το τμήμα: "περὶ δὲ τῶν κοινῶν ... εἰσαγγελίαν γεγενημένην".

Μονάδες 10

B. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

1. Στις παραγράφους 11 και 12 του κειμένου που σας δόθηκε ο Μαντίθεος αναφέρεται στη συμπεριφορά του στη δημόσια ζωή. Να επισημάνετε τις αντιθέσεις με τις οποίες ο ίδιος αναδεικνύει το ήθος του.

Μονάδες 15

2. **δίκην, γραφὴν, εἰσαγγελίαν:** Να δώσετε το περιεχόμενο των νομικών αυτών όρων του κειμένου.

Μονάδες 15

3. Τι γνωρίζετε για τους αρχαίους δικανικούς λόγους;

Μονάδες 10

4. Να γράψετε δύο ομόροιζα, απλά ή σύνθετα (της αρχαίας ή της νέας ελληνικής) για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

πόλεως, ἐπιδοὺς, ἀκολασίας, τυγχάνοντος, ὁρᾶτε.

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλουτάρχου, Περὶ παίδων ἀγωγῆς, κεφ. 13

”Ηδη δέ τινας ἐγὼ εἶδον πατέρας, οἵς τὸ λίαν φιλεῖν τοῦ μὴ φιλεῖν αἴτιον κατέστη. τί δ' ἐστὶν ὁ βούλομαι λέγειν; (ἴνα τῷ παραδείγματι φαεινότερον ποιήσω τὸν λόγον;) σπεύδοντες γὰρ τοὺς παῖδας ἐν πᾶσι τάχιον πρωτεῦσαι πόνους αὐτοῖς ὑπερμέτρους ἐπιβάλλουσιν, οἵς ἀπαυδῶντες ἐκπίπτουσι, καὶ ἄλλως βαρυνόμενοι ταῖς κακοπαθείαις οὐ δέχονται τὴν μάθησιν εὐηνίως. ὥσπερ γὰρ τὰ φυτὰ τοῖς μὲν μετρίοις ὕδασι τρέφεται, τοῖς δὲ πολλοῖς πνίγεται, τὸν αὐτὸν τρόπον ψυχὴ τοῖς μὲν συμμέτροις αὔξεται πόνοις, τοῖς δὲ ὑπερβάλλουσι βαπτίζεται.

τὸ λίαν φιλεῖν = η υπερβολική αγάπη

κατέστη = συνήθως γίνεται

ἐκπίπτουσι = καταβάλλονται από κούραση, εξαντλούνται

εὐηνίως = με ευχαρίστηση

βαπτίζεται = καταβυθίζεται, καταποντίζεται.

1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παραπάνω κείμενο.

Μονάδες 20

2. a. Να γράψετε τη γενική του ενικού αριθμού των παρακάτω λέξεων στο γένος που βρίσκεται η καθεμιά απ' αυτές:
πατέρας, ὁ, παῖδας, μάθησιν, συμμέτροις.

Μονάδες 5

- β. Για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους να γράψετε το πρώτο ενικό πρόσωπο

του παρατατικού της οριστικής στη φωνή που βρίσκεται:

**λέγειν, ποιήσω, ἐπιβάλλονσιν, ἐκπίπτουσι,
τρέφεται.**

Μονάδες 5

3. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση συμπληρώνοντας τα κενά, ώστε να χαρακτηρίζεται πλήρως η συντακτική λειτουργία των εξής λέξεων του κειμένου:

λέγειν: είναι . . . στο

τὸν λόγον: είναι . . . στο

τοὺς παῖδας: είναι . . . στο

ὑπερμέτρους: είναι . . . στο

τοῖς συμμέτροις: είναι . . . στο

Μονάδες 10